

براساس قانون برنامه ششم توسعه، سالانه تحقق رشد ۸ درصدی در اقتصاد پیش بینی شد اما در طول سال‌های برنامه، میانگین رشد اقتصادی کشور منفی بود و کیک اقتصاد کوچکتر از سال ۹۰ با احتساب قیمت ثابت قرار گرفت.

در لایحه بودجه ۱۴۰۱ رشد اقتصادی هشت درصدی هدفگذاری شده که برای تحقق آن به غیر از منابع طرح‌های عمرانی ۱۷۵ هزار میلیارد تومان در قالب صندوق پیشرفت و عدالت دیده شده است. در هر استان طرح‌هایی برای تحقق رشد اقتصادی بر مبنای سند آمایش سرزمین دیده شده و سهم هر استان در تحقق رشد اقتصادی هشت درصدی مشخص شده است.

بر این اساس استان بوشهر با رشد ۱۰/۲ درصد، در صدر و بعد از آن استان‌های خوزستان با رشد ۱۰ درصدی و ایلام با رشد ۹/۶ درصدی قرار گرفته است. رشد اقتصادی استان تهران ۷/۱ درصد هدفگذاری شده است.

رتبه چهارم از نظر میزان رشد اقتصادی به استان اردبیل اختصاص دارد که برای آن رشد ۸/۹ درصدی در نظر گرفته شده است. پس از آن استان یزد با ۸/۸ درصد و استان کهگیلویه و بویراحمد با رشد ۸/۶ درصدی دیده می‌شود. همچنین استان‌های زنجان و سمنان هر یک با رشد ۸/۵ درصدی، نقش خود را در رشد اقتصادی سال آینده بازی می‌کنند.

در سال آینده رشد استان قزوین هم ۸/۲ درصد برآورد شده است. در لایحه بودجه سال آینده، سه استان شامل کردستان، خراسان جنوبی و سیستان و بلوچستان دارای نرخ رشد ۸ درصدی خواهند بود.

در طیف نرخ رشد ۷ درصدی، ۱۷ استان دیده می‌شود. استان گیلان با رشد ۷/۹ درصدی در صدر این استان‌ها نشسته است و پس از آن کرمان با ۷/۷ درصد، آذربایجان شرقی با ۷/۶ درصد و استان‌های مازندران و فارس هر یک با رشد ۷/۵ درصدی قرار گرفته‌اند. در این سال استان چهارمحال و بختیاری، البرز و قم هر یک باید رشد ۷/۴ درصدی را تجربه کنند. برای آذربایجان غربی و گلستان نیز رشد ۷/۳ درصدی و همدان، مرکزی و خراسان رضوی هر یک رشد ۷/۲ درصدی در نظر گرفته شده است. همانگونه که اشاره شد، استان تهران رشد ۷/۱ درصدی خواهد داشت. پس از آن سه استان کرمانشاه، خراسان شمالی و اصفهان ۷ درصد رشد خواهند داشت. در انتهای این جدول نیز دو استان لرستان و هرمزگان مشاهده می‌شود. به طوری که برای لرستان رشد ۶/۹ درصدی و برای هرمزگان رشد ۶/۵ درصدی پیش‌بینی شده است.

تأییدیه بانک جهانی بر رشد اقتصاد ایران

درحالی که مراجع داخلی مانند مرکزآمار ایران و بانک مرکزی از رشد اقتصاد ایران در سال ۱۴۰۰ گزارش داده‌اند، بانک جهانی هم به‌عنوان یک مرجع رسمی بین‌المللی چشم‌انداز روشنی از اقتصاد ایران حتی در صورت تداوم تحریم‌ها پیش‌بینی کرد. بانک جهانی در گزارش جدیدی که منتشر کرده به بررسی وضعیت شاخص‌های کلان اقتصاد ایران در سال ۲۰۲۲ میلادی (۱۴۰۱) پرداخته است و با بررسی چشم‌انداز

شاخص‌های کلان اقتصاد ایران در این سال پیش‌بینی کرد با وجود حفظ تحریم‌ها، رشد اقتصادی ایران در این سال به ۳.۳ درصد برسد و تراز حساب‌های جاری ایران مثبت ۴.۱ درصد تولید ناخالص داخلی شود. این نهاد بین‌المللی بدون فرض احیای توافق هسته‌ای و با تداوم تحریم‌ها پیش‌بینی کرده است همه شاخص‌های کلان اقتصاد ایران در سال ۲۰۲۲ با رشد مثبت همراه باشند.

بر اساس این گزارش، اقتصاد ایران در سال جاری میلادی رشد ۳/۳ درصدی را تجربه خواهد کرد. رشد اقتصادی ایران در سال گذشته ۴/۷ درصد بود. بانک جهانی عامل رشد ۴/۷ درصدی اقتصاد ایران در سال گذشته را واکسیناسیون کرونا اعلام کرده و نوشته است: کاهش محدودیت‌ها به علت گسترش سریع واکسیناسیون در سال گذشته (۱۴۰۰) منجر به توسعه شدید بخش خدمات - محرک اصلی رشد غیرنفتی - شد و پس از گذشت بیش از دو سال از همه‌گیری کووید-۱۹، وضعیت در حال بازگشت به حالت عادی است. این در حالی بود که ایران یکی از اولین کشورهایی است که شیوع گسترده بیماری را داشت و به‌شدت تحت تأثیر شش موج کرونا قرار گرفت. با واکسیناسیون عمومی، توسعه کسب‌وکارها و بخش خدمات بهبود یافت و مصرف بخش خصوصی افزایش پیدا کرد.

درحالی که مصرف بخش خصوصی و دولتی به دو علت تورم و کرونا طی سه سال قبل از آن بیش از ۱۰ درصد منفی شده بود رشد بخش غیرنفتی اقتصاد ایران در این سال ۲/۱ درصد پیش‌بینی شده است. بخش نفتی اقتصاد ایران نیز طی این سال با رشد ۲/۹ درصدی مواجه خواهد شد. بانک جهانی پیش‌بینی کرده است تولید نفت ایران طی سال ۲۰۲۲ با رشد ۵/۵ درصدی نسبت به سال قبل از آن مواجهه شود.

براساس گزارش بانک جهانی، بخش صنعت رشد ۱/۶ درصدی در سال ۲۰۲۲ خواهد داشت و رشد بخش خدمات به ۳/۱ درصد می‌رسد. اما در این گزارش، آماری از رشد بخش کشاورزی ایران درج نشده است. همچنین پیش‌بینی شده است مصرف بخش خصوصی در ایران طی امسال رشد

۲/۴ درصدی پیدا کند و رشد مصرف بخش دولتی نیز به ۳/۶ درصد برسد. نرخ تشکیل سرمایه که از شاخص‌های مهم اقتصادی به حساب می‌آید نیز با رشد ۳/۷ درصدی در سال جاری میلادی مواجه می‌شود و به معادل ۳۳/۳ درصد تولید ناخالص داخلی خواهد رسید. ارزش پس‌اندازهای ملی نیز به معادل ۳۷/۵ درصد تولید ناخالص داخلی می‌رسد. این گزارش همچنین انتظار دارد صادرات کالا و خدمات ایران در سال ۲۰۲۰ رشد ۴/۹ درصدی داشته باشد و واردات نیز رشد کمتری یعنی ۴/۴ درصد را تجربه کند.

بهبود وضعیت مالی دولت ایران در سال ۲۰۲۲

بانک جهانی در ادامه گزارش خود از بهبود وضعیت مالی دولت ایران در سال ۲۰۲۲ خبر داده و پیش‌بینی کرده است کل درآمدهای دولت ایران طی این سال به معادل ۱۱/۶ درصد تولید ناخالص داخلی برسد. در سال پیش از آن درآمدهای دولت معادل ۱۱ درصد تولید ناخالص داخلی اعلام شده بود. درآمدهای مالیاتی دولت طی سال ۲۰۲۲ به معادل ۶/۴ درصد تولید ناخالص داخلی می‌رسد که نشان از رشد محسوس نسبت به سال قبل دارد. در سال ۲۰۲۱ درآمد مالیاتی دولت معادل ۶/۱ درصد تولید ناخالص داخلی اعلام شده بود.

رشد درآمدهای دولت ایران در حالی است که هزینه‌های دولت طی این سال نسبت به تولید ناخالص داخلی افزایش نخواهد یافت و همانند سال قبل معادل ۱۶/۳ درصد تولید ناخالص داخلی خواهد بود.

بر این اساس تراز مالی دولت ایران نیز بهبود خواهد یافت و در حالی که طی سال ۲۰۲۱ معادل منفی ۵/۳ درصد تولید ناخالص داخلی بود این رقم در سال جاری به معادل منفی ۴/۷ درصد تولید ناخالص داخلی خواهد رسید.

تراز حساب‌های جاری ایران نیز طی امسال به معادل ۴/۱ درصد تولید ناخالص داخلی می‌رسد که حکایت از افزایش ۱ واحد درصدی نسبت به سال قبل دارد. در سال قبل تراز حساب‌های جاری ایران معادل ۳/۱ درصد تولید ناخالص داخلی برآورد شده بود.

